

Sztuka antyczna

Antyk, a więc cywilizacja starożytnej Grecji i starożytnego Rzymu od końca II tysiąclecia p.n.e. do V w. n.e., leży u podstaw całej europejskiej kultury i sztuki. Stanowi wciąż istotny obszar, do którego odwołują się twórcy kolejnych epok europejskiej kultury.

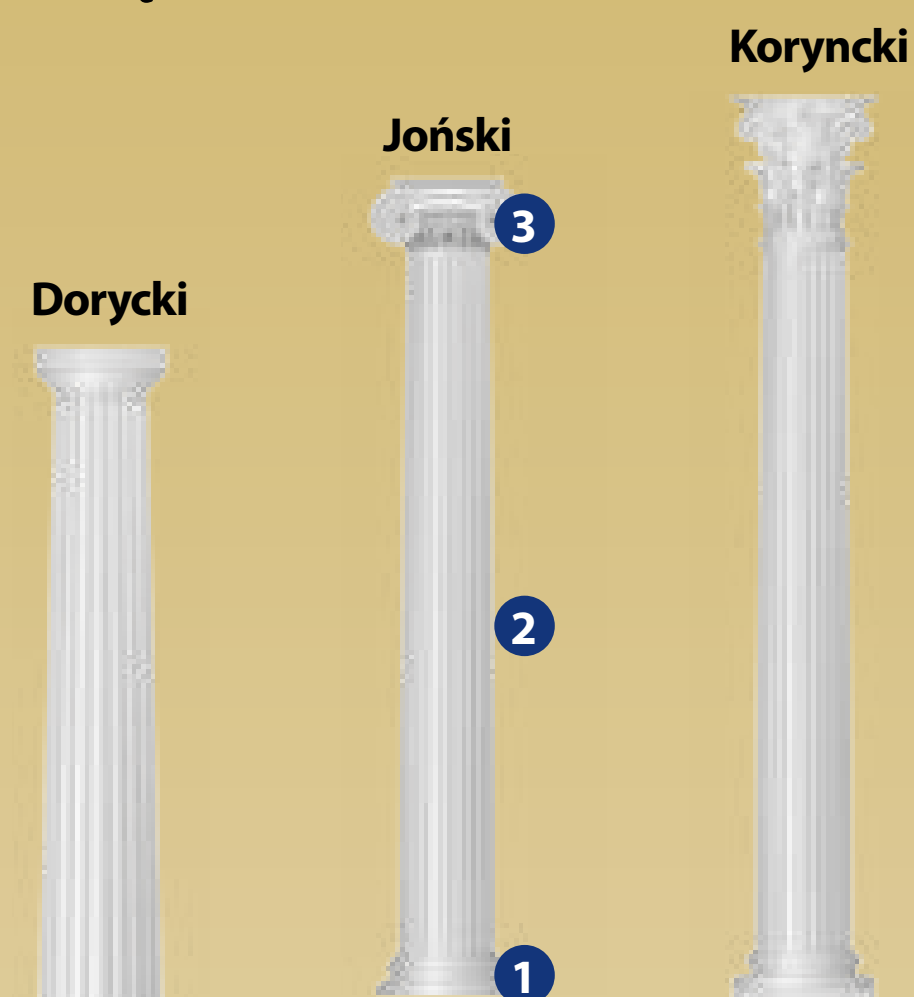

Iktinos i Kallikrates,
Partenon w Atenach,
438 p.n.e.

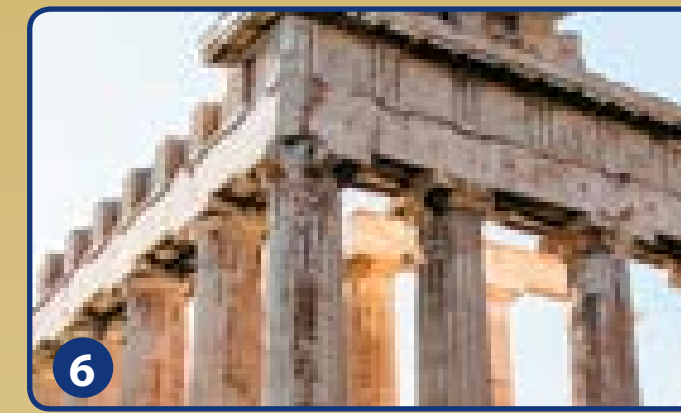
Starożytna Grecja

Zarówno konstrukcja świątyni greckiej, jak i większość elementów architektonicznych stanowią kanon obecny w architekturze europejskiej po dziś dzień.

Porządki architektoniczne

Kolumna – ozdobna, mocna podpora architektoniczna, składająca się z bazy 1, trzonu 2 i głowicy 3

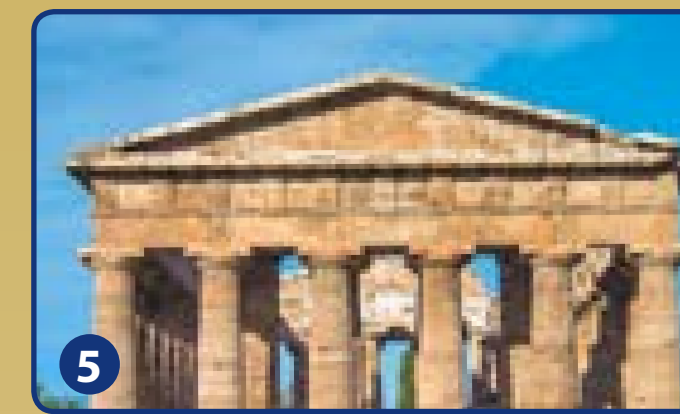

Gzyms 4 dekoracyjny element architektoniczny w formie poziomego pasa, występujący z muru np. na styku kondygnacji.

Fronton 5 trójkątny szczyt budowli utworzony przez gzyms poziomy i gzymsy nachylonych połaci dachu; wewnętrzne pole frontonu nosi nazwę tympanonu.

Belkowanie 6 najwyższa część konstrukcji ściany spoczywająca na kolumnach.

Fryz 7 część belkowania w formie poziomego, ozdobnego pasa, często z dekoracją rzeźbiarską.

Kanon – wzór idealnych proporcji ciała człowieka w okresie klasycznym sztuki greckiej ustalił Poliklet.

Kontrapost – ujęcie postaci w rzeźbie, polegające na oparciu ciężaru ciała na jednej stopie i lekkie wychylenie ciała w drugą stronę dla przeciwwagi.

Poliklet, *Doryforos*,
V w. p.n.e. – ideał
anatomicznej budowy
człowieka według
kanonu klasycznego

Starożytny Rzym

Rzymianie byli znakomitymi konstruktorami. Zawdzięczamy im konstrukcję łuku, który stał się podstawą wielu elementów architektonicznych i budowli, takich jak arkada, akwedukt, kopuła.

Arkada – łuk na dwóch podporach, np. kolumnach lub filarach.

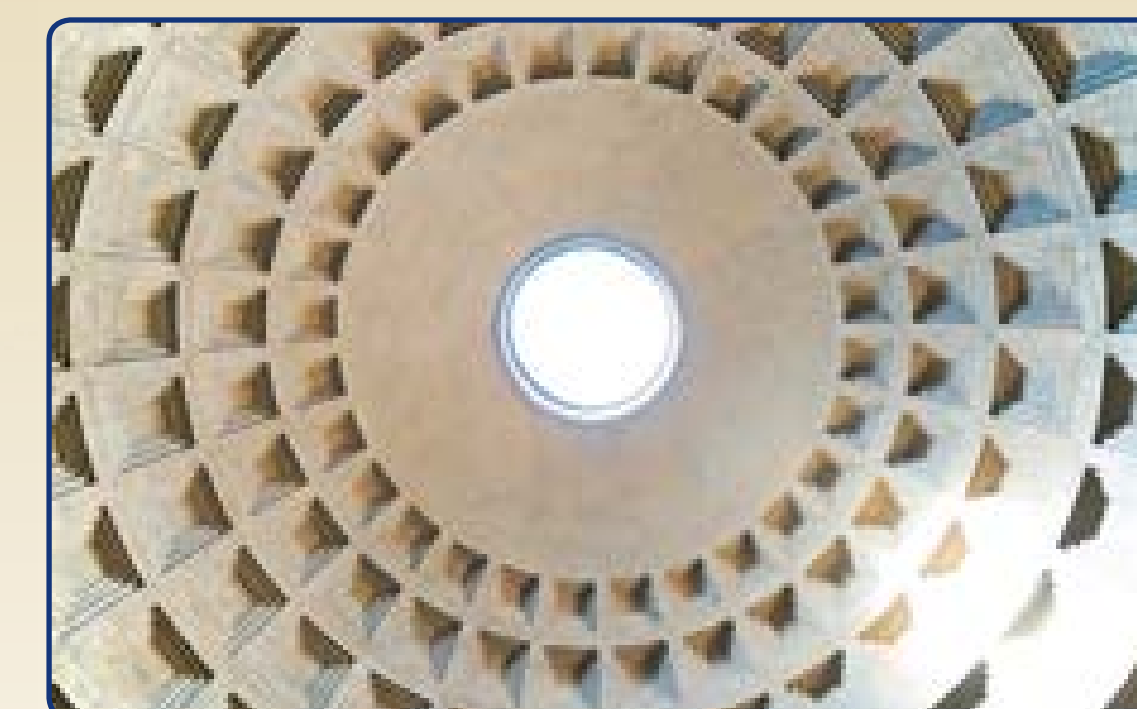
Akwedukt – wodociąg poprowadzony na wysokich arkadach.

Konstrukcję łuku wykorzystywali Rzymianie także do budowy łuków tryumfalnych, czyli pomników władców wznoszonych dla uczczenia ich zwycięstw.

Jedną z ulubionych budowli Rzymian były **amfiteatry**, czyli cyrki – miejsce organizowania masowych widowisk, np. inscenizowania bitew lub walk gladiatorów.

Kopuła – sklepienie w kształcie czaszy wzniesione nad pomieszczeniem o planie centralnym.

Łuk Tytusa w Rzymie

MATERIAŁ DEMONSTRACYJNY